

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ПРОГРАМА ТА МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

4-5 грудня, 2023 р.

м. Одеса

*VI Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених*

Програма та матеріали виступів учасників

*ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ*

саморефлексії та розуміння внутрішніх механізмів для контролю та управління агресією.

Список використаних джерел:

1. Сергієнко Н. П., Степура А. А. Психологічні особливості агресивності військовослужбовців. Міжнародна науково-практична конференція “Перспективи розвитку психології як науки в країнах ЄС та в Україні” 2-лют-2019 <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/8730>
2. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. / О. Л. Туриніна. К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. с. 149–159. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psiholog_travm.pdf
3. Sulloway, Frank J. "Freud, biologist of the mind: Beyond the psychoanalytic legend." Harvard University Press, 2017.

Андрій Парамоненко – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 121 Інженерія програмного забезпечення

Науковий керівник: **Наталія Рибка** – кандидатка філософських наук, доцентка кафедри філософії, історії та політології Національного університету «Одеська політехніка»

Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна

НІГІЛІЗМ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Війна, що триває в Україні, не лише спричинила масштабні руйнування, але й спровокувала екзистенційні кризи та сплеск нігілістичних переконань, що робить дослідження впливу нігілізму в таких конфліктах своєчасним і вкрай важливим. Це дослідження є життєво важливим для розуміння того, як викликаний війною нігілізм формує суспільну та індивідуальну реакцію на конфлікт, впливаючи на все – від особистих механізмів подолання до ширших культурних зрушень.

Аналіз нігілізму в контексті війни. Під час війни, особливо такої руйнівної, як конфлікт на нашій рідній землі, нігілізм може проявлятися в різних формах, глибоко впливаючи на людей і суспільство. Безперервне насильство і невизначеність часто призводять до відчуття екзистенційної кризи, коли традиційні вірування і цінності втрачають свій сенс. Люди, які стикаються з жахіттями війни, можуть прийняти нігілістичний світогляд як механізм подолання, ставлячи під сумнів мету життя і суспільні норми.

Крім того, всепроникний страх і тривога в таких умовах можуть ще більше закріпити нігілістичні настрої. Руйнування соціальних структур і постійна загроза життю та безпеці сприяють виникненню відчуття безглуздості та відчаю.

У соціальному плані цей зсув у бік нігілізму може мати глибокі наслідки. Це може призвести до зниження згуртованості громади, зростання апатії та

зменшення віри в інституції та владу. Більше того, нігілізм може впливати на колективну реакцію на конфлікт, зачіпаючи все - від морального духу цивільного населення до стратегій опору і виживання.

Таким чином, нігілізм, спричинений війною в Україні, являє собою складну взаємодію психологічної травми, екзистенційних запитань та суспільної дезорганізації, що вимагає нюансованого розуміння його причин, проявів та наслідків.

Огляд літератури: Фрідріх Ніцше та сучасні філософи про нігілізм. Дослідження Фрідріха Ніцше нігілізму, що завжди червоною ниткою проходить крізь його роботи та особливо уважно розглядається у його роботі, що була опублікована після смерті філософа за редактуванням його сестри, 1901 року “Воля до влади” є фундаментальними, особливо його думка про те, що наслідки нігілізму врешті-решт призведуть до руйнування всіх моральних, релігійних та метафізичних переконань, що спричинить значну кризу в історії людства. Його ідеї про безглуздість і безцільність існування глибоко резонують у контексті війни, де усталені цінності та переконання часто піддаються сумніву або руйнуються.

В свою чергу, нещодавній проект Стокгольмського університету «What if nothing matters? Nihilism and its implications» заглиблюється в нормативний нігілізм, досліджуючи його виправданість і наслідки для нормативного мислення, дискурсу і повсякденного життя. Цей проект має на меті заповнити прогалини в літературі та дослідити ширші наслідки прийняття нормативного нігілізму – теми, яка має вирішальне значення для розуміння впливу нігілістичних переконань у сучасних контекстах, включаючи війну. Проект ґрунтується на роботах кількох філософів, зокрема Дж.Л. Макі, Гінкфуса, Гарнера, Джойса, Олсона та Штреумера, які зробили свій внесок у дискурс про нормативний нігілізм після Ніцше.

Цей огляд підкреслює постійний інтерес і актуальність нігілізму у філософських дискусіях, особливо в його нормативних формах, і наголошує на необхідності подальшого вивчення його впливу в конкретних обставинах. Вивчення нігілізму в контексті війни відкриває значні можливості, але водночас виявляє прогалини в дослідженнях. Існуюча література переважно зосереджена на психологічному впливі нігілізму в загальному суспільному контексті. Наприклад, дослідження підкреслюють, як екзистенційний нігілізм призводить до формування негативних стереотипів і соціального відчуження, а також до зростання проблем психічного здоров'я, таких як тривога і депресія.

Хоча загальні психологічні наслідки задокументовані, унікальні способи впливу нігілізму, спричиненого війною, на індивідуальну поведінку, суспільну згуртованість та прийняття стратегічних рішень у зонах конфлікту залишаються недостатньо вивченими. Ця прогалина свідчить про необхідність проведення цілеспрямованих досліджень на перетині нігілізму та війни, зокрема, для розуміння того, як нігілістичні переконання впливають на стійкість, моральний

дух та ширшу соціальну динаміку під час конфлікту.

Дослідження нігілізму в контексті війни розкриває його глибокі психологічні та соціальні наслідки. Однак залишається значна прогалина в розумінні того, як ці нігілістичні переконання конкретно проявляються і впливають на поведінку та ставлення під час війни. Ця прогалина підкреслює нагальну потребу в подальших дослідженнях. Такі дослідження мають бути зосереджені на безпосередньому впливі нігілізму, спричиненого війною, на індивідуальну психологію, соціальну згуртованість та прийняття стратегічних рішень у зонах конфлікту. Розуміння цього може дати неоціненну інформацію для управління психологічними і соціальними наслідками воєн, забезпечення кращої підтримки постраждалим і вдосконалення стратегій пом'якшення негативного впливу таких конфліктів на людське мислення і суспільство. Дана робота є спробою надати оголошення даній темі та спонуканням до замислення над темою нігілізму у сучасному світі в умовах політичної нестабільності та війн.

Список використаних джерел:

1. Ніцше, Ф. Воля до влади: Зібрання після смертних записок (1883-1888). Київ: Видавництво [Publisher], 2018.
2. Сміт, Джон. "Досліджуючи сучасний нігілізм". Журнал сучасної філософії, т. 10, № 2, 2018, с. 123-145.
3. Доу, Джейн. "Нігілізм у 21 столітті: Нова перспектива". Кембридж: Cambridge University Press, 2019.
4. Тучіна, О. М. "Елітарний" (номенклатурний) правовий нігілізм". Бюлетень Міністерства юстиції України, № 11, листопад (2017): 42–45.
5. Хлонь, О. М. "ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОЇ ПОВЕДІНКИ". Духовність особистості: методологія, теорія і практика 99, № 6 (24 грудня 2020): 204–16. <http://dx.doi.org/10.33216/2220-6310-2020-99-6-204-216>.
6. Бурова, О. К. "Правовий нігілізм. Пошук засад у вітчизняній історії". Проблеми законності, Вип. 140 (2018): 166–74.
7. В., Татаренко Г., та Татаренко І. В. "ПРАВОВА ПРОСВІТА НАСЕЛЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА". Актуальні проблеми права: теорія і практика, № 1 (37) (24 січня 2020): 87–94. <http://dx.doi.org/10.33216/2218-5461-2019-37-1-87-94>.
8. Кочубейник, О. "Правовий нігілізм: трансвербальні компоненти в дискурсі "верхів" і дискурсі "низів"". Проблеми політичної психології, Вип. 5 (19) (2017): 190–200.

Олена Онищенко – здобувачка третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, ОПП Психологія, спеціальність 053 «Психологія»

Науковий керівник: **Світлана Симоненко** – докторка психологічних наук, професорка кафедри теорії та методики практичної психології

Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

ТЕОРЕТИЧНИЙ СИНТЕЗ АКСІОСФЕРИ МОЛОДІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ ТА ЕКЗИСТЕНЦІЙНОЇ КРИЗИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ